

rada kriva raznim boleznim in gospodar si postane tako sam kriv, če se mu prazni hlev, ne da mu to nese.

Jajce in mladič.

Kedar se nasaja kvoklja, misli pač marsikatera gospodinja, kaj da ji izvali, petelinčke ali kurice? Če je gospodinja umna, ni ji vse eno, kaj da ji kvoklja izvali in v časih bi kaj rada, da ji izvali več petelinčkov, kakor pa kuric, to pa še posebno tudi pri drugi perutnini n. pr. pri purah, racah itd.

Ali se da to vsaj nekoliko že naprej vedeti? Človek bi skorej rekel, da ne in marsikatera skušnje so skazale, da je to skrivnost, ki ji ne pridemo do obisti. Tako smo doslej tudi mi sodili in če povemo resnico, sodimo še tudi poslej, akoravno imamo sedaj izkušnjo za to, da se da že naprej vedeti, kaj da se izvali iz jajca.

Nekje, v Ameriki, živi mož, ki se peča veliko s kuretino in sploh s perjadjo. Njemu, kakor zagotavlja, pa je sedaj dognano, da se pozna že na jajci, kaj da se izvali iz njega.

Čujmo! Ako je jajce na obeh koncih blizo enako okroglo, tedaj bode kurica, ako je pa na enem konci špičasto, na drugem pa, kakor navadno, okroglo, tedaj bode petelinček. Za to svoje pravilo ima mož nekaj vzrokov, ki niso brez vsega, — ako je pravilo resnično, sicer pa niso za to, da drži človek kaj na nje.

Mi po svoji strani damo ta nauk našim gospodinjam, kakor smo ga brali in prosimo eno ali drugo, naj stori poskus, more biti je le kaj na njem.

Sejmovi. Dne 20. aprila na starih Sv. gorah in v Sentilji pri Slov. Gradci. Dne 23. aprila v Ivniku, pri sv. Juriji na Planini, na Bregu v Ptuiju, v Podčetrtku, v Ljutomeru, na Gori pri Ptuiju, pri sv. Petru pod sv. Gorami, v Slivnici pri Mariboru in v Šoštanj.

Dopisi.

Od sv. Ožbalta pri Dravi. (Duhovne vaje — naša cerkev — naši liberalci.) Od 7.—16. marcija so bili za nas dnevi pobožnosti, res svetega veselja. Zbirali smo se namreč k duhovnim vajam, katere so vlč. gg. Lazaristi od sv. Jožefa pri Celji za posamezne stanove prav modro vodili, in smo tako polni svetradosti obhajali obletnico lanskega misijona. Vrlo so se le-te pobožnosti domači župljani vdeleževali, pa tudi iz sosednih župnij je prihitela lepa množica bogaboječih zajemat si hrane za dušno življenje. Javno se tukaj izreka najsrčnejša zahvala preč. gg. Lazaristom za ljubeznjive nauke, ki so očividno ganili srca vernih poslušalcev; Bog jim poplačaj ves trud in Bog

daj, da seme besede božje obrodi veliko sadu. Prav izdatno je pobožno veselje povzdignil ves prenovljen obraz naše cerkve. Vsi oltarji, podobne svetnikov in angeljev, križev pot, vse je okusno prenovljeno in okrašeno — pač velik razloček med nekdanj in sedaj. Hvala za to skrb č. g. župniku Kitaku in vsem tistim, ki so v olepšanje cerkve kaj darovali. Bog jim povrni stotero na priprošnjo sv. Ožbalta! — Kakor skoraj vsekdar pri pobožnih cerkvenih naredbah, tako so tudi tokrat liberalci žalili naš verski čut. Med drugimi imenujem iz sosednje župnije dva gospodeka, katerih naše cerkvene zadeve prav nič ne skrbijo in se vendar vti-kata va-nje. To sta vam neki Fašenk in Rižnik. Na kvaterno sredo, ko smo bili pobožno v cerkvi zbrani, sta dva možiceljna v bližnji gostilni sedela in se pri klobasah širokoustila zavoljo naših duhovnih vaj. Prijatelja, vidva imata baje lepe reči; toda pomislita, da je vsako posvetno premoženje v božjih rokah in da znajo časi priti, ko še ob velikih praznikih ne bodeta imela klobas! Pri Bogu je namreč vse mogoče. In ker sta že tako blizu bila, zakaj nista pogledala v cerkev, gotovo bi tudi vidva nekaj koristnega slišala! No pa, če vidva ne občutita nobene potrebe po dušni hrani in hočeta živeti, kakor tisti, ki iz korita jedó, pustita vsaj nas pri miru, ki hočemo katoliško živeti in katoliško umreti!

Iz Hardeka pri Ormoži. (Občinske volitve.) Dne 26. marcija t. l. vršile so se pri nas volitve v občinski odbor tako burno in živahno, kakor še nikdar dosedaj. Znano je, da so se narodni volilci Hardečki občinske volitve v Ormoži vdeležili, da bi narodnjakom do zmage pripomogli. Vsled tega so nekateri k nam privandrani pragermani in po sili Nemci združili z ormoškimi mestjani, kateri imajo v naši občini nekaj posestva, da bi vrgli dosedaj odločno narodni in vzorno delavni občinski odbor. Celó rano so začeli delati in postavili so agitatorjev: za Puščence g. Senčar, za Pavlovce Prapotnik, za Hardek Baumann, Horvat in Fuchs. Imeli so svoje zборе, ki so poročali o delovanju posameznih kortešev; ta so bila vedno vgodna in vže so vriskali: „Hardek je naš!“ Da bi pa še bolj na volilce vplivali, češ: glejte, kaj mi zamoremo! naročili so si c. kr. političnega komisarja. Dan pred volitvijo, to je na praznik sv. Device Marije, bili so vsi korteši na nogah, glava vsem pa je bila predstojnica deviškega oddelka nemškega šulvereina c. kr. poštna odpravnica g. Mici Martinčeva. Čeravno je vže precej v letih, zato je vendar, ker je šibka in lahka, skakala, kakor veverica z drevesa na drevo, od hrama do hrama, z enega brega na drugega. Tako je obiskala vse Pavlovčane, ž njimi se lepo slovensko spominjala, jim pravila, da morajo Slovenci in Nemci složno

skupaj živeti, hujskala proti bivšemu odboru in konečno vsakemu potisnila listek, na katerem so bili napisani nasprotni kandidati. Vsaki ji je moral obljubiti, da pride in da bode volil izročene kandidate ali pa naj ne pride volit. Ako pa ji ni hotel takoj obljubiti, da bode volil nemčurske kandidate, rekla mu je: „samo onih ne volite, boljše je, da doma ostanete, ker se potem nikomur ne zamerite.“ To je kača! Za njo prifrčal je Martinetov „komin“ Slinker, na večer Horvat, g. Fuchs in njegova soproga sta šla vkupno na lov, ter sta gospod moža, gospa ženico volilca obdelovala, pa kakor se je izkazalo, vse brez vspeha. Na dan volitve so bili kortesi že ob tretji uri na nogah, ter so volilce budili in vabili. Pa tudi naši možaki, spominjajoč se svetopisemskega izreka: „Ne spite, da ne pride v noči satan ter Vam ne vseja lju like med pšenico!“ niso spali, ter so šli po svoje volilce (Konec prih.)

Iz Lehna. (Občinske volitve.) Dne 4. aprila t. l. smo imeli volitve za občinski odbor, kateri je dosihmal bil v rokah naših liberalcev. Ti ljudje se vsaj za take imajo, čeravno ne vedo pravega pomena in namena nemškega liberalizma, in so prav zato obžalovanja vredni, da se tako dolgo dajo za nos voditi od tega ali onega nemčurskega hujskača. Mi Lehenčani pa smo se tokrat skupno vzdignili, da poderemo tako misleč občinski odbor in ga damo v roke samostalnim ter zavednim narodnim možem, ki bodo z nami pošteno mislili pa tudi pošteno ravnali. In res nismo hodili zastopj cele dve uri in še več — tako daleč namreč imamo nekateri v Št. Lovrenc —, zmagali smo v vseh treh volilnih razredih in to letos prvokrat. Samo dva in ravno najboljša iz nasprotne stranke sta prišla po srečkanji v odbor, eden v 3. in eden v 1. volilnem razredu. S to sijajno zmago smo pokazali, da smo čvrsti korenjaki, ki se tudi g. Mogeja ne ustrašimo, čeravno on misli, da bi se ga kot „šribarja“ morali bati. Sicer pa ne bode več imel priložnosti z nami zapovedovati, ker si bode novi predstojnik izbral drugega pisarja, ki bode nam gotovo bolje všeč, kakor g. nadučitelj Moge. Mi Lehenčani pa smemo biti ponosni na tako zmago; tri leta se bodemo smejali in upamo, da, ako Bog da in sreča junaška, še tudi dalje.

Iz Ljutomera. (Novo gibanje v čitalnici.) Naša zadremana čitalnica se je spet vzbudila in po nekdanjem svojem vzgledu se je začela živahneje gibati za domačo reč. Število udov je sicer majhno, pa vredilo se je med njimi redno čitanje društvenih listov, v pretekli zimi so priredili tri „zabavne večere“ s petjem in prednašanjem zanimljivih tvarin, in kakor je že bilo naznanjeno, priskrbeli so si spet gledališki oder, na katerem so na črno nedeljo zvečer prvič igrali vrlo igro: Eno

uro doktor. Nihče se menda ni nadjal, da bodo naši igralci prvokrat svojo nalogo tako izvrstno izvršili. Ker je bil vstop vsem dovoljen, bili so vsi prostori pri g. Vaupotiču prenapolnjeni in med poslušalci so bili tudi taki, ki niso prišli poslušat iz prijateljskega namena, pa tudi ti so svoje priznanje s ploskanjem pokazali, kar je za naše diletante gotovo največja pohvala. Da bi se le ta hvale vredna gorečnost naših čitalničarjev spet prehitro ne ohladila, ampak da bi nas spet kmalu s kako primerno igro razveselili. Ta želja je toliko bolj opravičena, ker ima čitalnica zdaj lep oder, dobre igralne moči, izvrsten pevski zbor in kakor upamo dovolj dobre volje, da se spet vzdigne na nekdanjo častno stopinjo, ko je Ljutomerska čitalnica slovela daleč po slovenski domovini.

Iz Radgone. (Spomini.) Tote dni sem se vozil po lepem Murskem polji v Ljutomer, da nekaj vina kupim. Ko sem se zjutraj peljal iz Radgone, sem zvečinoma dremal in me na potu ni kaj posebno zanimalo. Bolj vedrega uma sem se vozil pa nazaj, ker so mi v Ljutomeru vino precej osolili. Zdaj sem zapazil v vsaki večji vesi lepo kapelico, zlasti v Stari vesi, v Volčji vesi, v Hrastji in v Šratovcih. Zato pa mi oko tem bolj žali, da stoji tam, kjer se cesta v Ormož izcimi, nekaj črnega in umazanega in človek nič ne ve, ali je križ ali spomenik na pomor. Tudi unkraj krčme, ki se jej baje „Gorica“ pravi, dasi je v grabi, videti je žalostne razvaline — menda nekdanjega zidanega križa. Naj bolj pa me je osupnil napis na bajti, v kateri Motarci hranijo brizgalnico. Napis je na pol francoski (depot) na pol nemški (feuerwehr). V Radgoni mi je neki kmet zagotavljal, da so na Moti tudi sami Slovenci doma. „Kje pa je njih slovenščina, da se na cesti francoščina in nemščina šopirite?“ Kmet mi pravi: „Gospod, za hlevi se joče.“

Od sv. Križa tik Slatine. (Nemška tarioje maslo.) Po obširni fari sv. Križa je deset političnih občin. Pri dveh občinah namreč Slatina in Tokačevo, so volitve neugodno izpale; nasprotniki katoliške cerkve so v njih večinoma zmagali. Druge občine so pa vse lepo, katoliško narodno volile. Jako zanimiva je bila občinska volitev v Tokačevem. Tam je občinski berič Slatinski, pisar občine Tokačevo, volilcem postave naredil; pri njem občinska postava od cesarja potrjena nič ne velja, rekoč: „Volilni komisijon je odločil, da se ne sme nobena posestnica s pooblastilom udeležiti občinske volitve; toraj proč z pooblastili, mi se za to, kar je v postavi, nič ne zmenimo.“ Srečni občani, kateri imate tako samooblastnega, prebrisanega in mogočnega škrijca, kateri vam sme tako samovoljno postave dajati! Zanimivo je, kako da znajo volilce od katoliške stranke odvracati. Pred par leti je cerkveni konkurenčni odbor

pri sv. Križi pod vodstvom g. Ogrizka, župana Slatenskega, kot načelnika, dal cerkev in farovska poslopja popravljati. Zato delo morajo farmani mastni račun podvzetnikom, namreč inženjerju Ptujskemu in njegovemu pomagaču L. Migliču plačati. „Zakaj neki ne bi tega računa s cerkvenimi denarji plačali“, vpraša neki tokačevski volilec, „saj jih mora biti kakih 3 tisoč; kam so jih le spravili?“ — „Ti so šli v „Slovensko banko“ v Ljubljano!“ odreže se neki žganjar na Topoljem A. O. Naj jim toraj ta „Slovenska banka“ oznani, če jih je res dobila. S takimi in enakimi reči se trudijo naši brezverci ljudstvo proti časti duhovščini ščuvati.

Kmet.

Iz Rožne doline. (Proti ponemčevanju šol.) Občinski odbor Šmartinski v Rožni dolini sklenil je v seji dne 9. aprila soglasno, sl. okrajnemu šol. svetu v Celju na njegovo dvojno vprašanje: 1. Kateri čas da se naj določi za neobligatni poduk v nemškem jeziku in 2. kdo da bode trpel stroške za ta poduk? — odgovoriti, v smislu izvrstnega govora g. dra Gregoreca v drž. zboru, 1. da naj se začne s podukom v nemškem jeziku še le v II. oddelku višje skupine po 2. uri na teden in 2. da stroškov za ta poduk ne bo trpela ne občina in tudi tisti stariši ne, katerih otroci poduk iz tega predmeta obiskujejo. Takšen sklep dela čast slovenskim kmetom, ki s tem kažejo, da svoj materni jezik spoštujejo.

Od sv. Janža na dr. polji. (Požarna bramba. Obrtni napisi.) Naše gasilno društvo si je hotelo v pretečenem predpustu dne 2. svečana v gostilni „pri Tamborji“ prirediti svojo veselico. Ali ravno v zadnjem trenutku, ko je že bilo vse priredjeno, osupnilo nas je poročilo o prežalostni smrti svetlega cesarjeviča; če tudi nismo znali, je-li resnica ali ne, vendar se je veselica opustila, in prestavila na cvetoči maj. Zbralo se je bilo nekaj domače požarne brambe v omenjeni dan v za to odločeni gostilni, sploh pa v tistem pogovoru in istinito le o cesarskem dvoru. — Odbor požarne brambe je z dnem 2. febr. g. Fr. Šnuderl, učitelja in tukajšnjega rojaka, imenoval častnim članom. — Kakor se ves Slovenski svet v sedanjem času na bolje obrača, tako je č. čitateljem uže znano, da tudi tukaj. Ali nismo še do vrhunca dospeli. Neka napaka nam še pač preostaja ter nas strašno teži, zato jo hočem tukaj objaviti. Lansko leto, meseca prosinca, je bil od c. kr. okraj. glavarstva došel ukaz, da si ima vsak obrtnik oskrbeti napis, na obrtno hišo. Marsikateremu čitatelju je znana naša občina, posebno g. duhovnikom in učiteljem, kateri so tukaj kedaj službovali; skoz njo pelje glavna cesta, iz Maribora v Ptuj. Vsi g. obrtniki so se takoj poprijeli strogega ukaza, in sicer s slovenskimi napisi, tako da se ne

znajdeta od todi do Hajdinja več, kakor samo dva nemška napisa. Prvi je v vasnici naše občine ob koncu meje Mariborskega in Ptujškega okraja. Tu je gostilničar, ki mu še ni prišlo na pamet, da ima od Slovencev dobiček. Sicer je bil uže od večih narodnjakov nadlegovan, naj bi napis predručal, pa vse zaman: on pri svojem ostane. Ta g. gostilničar je nekdanj po Nemškem vozaril, in je toliko nemščine vlovil, da je sedaj lahko veliki (!) Nemec. Domačini se njegove gostilne vestno izognejo. Tudi tujim sonarodnjakom godi se bojda že blizo enako, ako kedaj tukaj skozi potujejo. Ko bi kateri iz Maribora došel, in je stopil v okraj Ptujski, ter bi si pri prvi gostilni rad počil, ali se pokrepčal, tega ne stori, kajti tamkaj je „Eigenbau-Ausschank“; le nekoliko dalje še za kak $\frac{1}{4}$ ure najde prav prijazno gostilno z dobro postrežbo in po ceni, z napisom: Gostilnica „pri Tamborji.“ Sploh imajo tukaj vse druge gostilne slovenske napise.

J. S. Starški.

Iz Marenberga. (Posojilnica.) Minoli četrtek sem pri po opravi hodil. Razveselil me je slovenski napis „Posojilnica“; drugi „c. kr. bilježnik“, tretji „c. kr. davkarnica.“ Mislim, da dobimo tudi pri c. kr. sodnji slovenske napise. V „posojilnici“ me je še pa to najbolj razveselilo, da se vse slovensko uraduje. Kakor pridne čebelice po leti med nabirajo, tako so tudi začeli ljudje vanjo nositi na obresti svoj denar, ne samo odrasčeni, temveč tudi mladina, kar jim je podaril „gotej“ ali „atej.“ Izvedel sem celo, da so nekateri — pa bodo še v več meri — iz Mariborske hranilnice, ki samo „deutsch“ zna, uzdignili, in v „posojilnico“ uložili. Dobro! Svoji k svojim. — ki.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Njih veličanstvi svitli cesar in cesarica prebijete velikonočne dneve v Ischlu. — Kakor se sliši, predloži vlada prve dni maja v gosposki hiši drž. zboru svoj načrt nove šolske postave v razpravo. Doslej pa se ne zna, v čem ali kaka da bode sprememba dosedanje postave. — K shodu kat. mož, ki se vrši na Dunaji v dneh 29. aprila do dne 2. maja, pride več škofov in veliko svetne gospode iz vseh dežel širnega cesarstva. — Nekdanji bolgarski knez, Aleksander Battenberški, nosi sedaj ime „grofa Hartenau“ in se naseli v Gradci kakor se misli, za delj časa. — V srednjem Štajarji bode letos shod šulvereinskih podružnic in sicer v Fürstenfeldu. Dobro, tako preteče poletje vsaj pri nas, na slov. tleh, brž brez tega trušča! — Koroški Slovenci so izrekli javno svojo zahvalo slov. drž. poslancem za to, da so se potegnili za-nje v drž. zboru. — Nova podružnica sv. Cirila in Metoda snuje se v Črni, tik naših mej. To